

VYBRANÉ JEVY ANGLICKÉ GRAMATIKY

Obsah

Přítomný čas prostý: sloveso <i>to be</i>	2
Minulý čas prostý: sloveso <i>to be</i>	2
Existenční vazba – <i>there is/there are</i>	3
Přítomný čas prostý: plnovýznamová slovesa.....	3
Minulý čas prostý: plnovýznamová slovesa	4
Přítomný čas průběhový.....	4
Minulý čas průběhový	5
Členy	6
Vyjádření množství	7
Slovesné vzory	8
Budoucí čas prostý	8
Vazba <i>to be going to</i>	9
Otázka <i>What ... like?</i>	10
Stupňování přídavných jmen	11
Předpřítomný čas prostý	12
Vyjádření povinnosti slovesem <i>have to</i>	13
Podmiňovací způsob	13
První podmínková věta	14
Časové věty	14
<i>Used to</i> – “Dělal jsem, míval jsem...”.....	14
Tvoření otázek s tázacími zájmeny (<i>who, what ...</i>)	15
Tázací dovětky	15
Způsobová (modální) slovesa	16
Trpný rod	18
Druhá podmínková věta (nereálná podmínka)	18
Předpřítomný čas průběhový	19
Slovosled	20

Přítomný čas prostý: sloveso *to be* – Present Simple: *to be*

Kladná věta

I	am ...	We	are ...
You	are ...	You	are ...
He / She / It	is ...	They	are ...

Stažené tvary

I'm ...	We're ...
You're ...	You're ...
He's ... She's ... It's ...	They're ...

Záporná věta (záporka *not* za tvar slovesa *to be*)

I	am	not ...	We	are	not ...
You	are	not ...	You	are	not ...
He / She / It	is	not ...	They	are	not ...

Stažené tvary

I'm not ...	(-)	We	aren't ...	(We're not)
You aren't ...	(You're not)	You	aren't ...	(You're not)
He / She / It isn't ...	(He's not)	They	aren't ...	(They're not)

Kladná otázka (přehození podmětu a slovesa)

Am	I ... ?	Are	we ... ?
Are	you ... ?	Are	you ... ?
Is	he / she / it ... ?	Are	they ... ?

Krátká odpověď (v kladné větě nelze použít stažený tvar!)

Yes, I am.
Yes, he/she/it is.
Yes, you/we/they are.

Záporná otázka

Am	I	not ... ?	Are	we	not ... ?
Are	you	not ... ?	Are	you	not ... ?
Is	he / she / it	not ... ?	Are	they	not ... ?

Stažené tvary

Aren't	I ... ?	Aren't	we ... ?
Aren't	you ... ?	Aren't	you ... ?
Isn't	he / she / it ... ?	Aren't	they ... ?

Krátká odpověď

No, I'm not
No, he/she/it isn't.
No, you/we/they aren't.

Minulý čas prostý: sloveso *to be* – Past Simple: *to be*

Sloveso *to be* je nepravidelné. Konstrukce tvoříme obdobně jako přítomný čas prostý slovesa.

Kladná věta

I, he, she, it	was
You, we, they	were

Záporná věta

I, he, she, it	was not	(wasn't)
You, we, they	were not	(weren't)

Otázka (přehozením slovosledu)

Was he ...? Weren't you ...?

Existencionální vazba – there is/there are**Kladná věta**

There	is	a book on the table.
There	are	two good reasons to do this.

Záporná věta

There	is not / isn't	any book on the table.
There	are not / aren't	any students in the classroom.

Otázka

Is	there	any petrol in the car?
Are	there	any potatoes?

Krátká odpověď

Yes, there is.	No, there isn't.
Yes, there are.	No, there aren't.

Použití:

Existencionální vazba se používá k vyjádření existence nebo neexistence něčeho, např. pokud chceme říci, že „někde něco je/není“. Vazbu nepřekládáme a větu začínáme do češtiny překládat od určení místa, což bývá obvykle od konce věty.

Srov. *It is* použijeme, když mluvíme o něčem, co už známe nebo o čem jsme již hovořili:

There's a cat in the garden. It's my neighbour's cat.

Existencionální vazba se často používá s *a, an, some* nebo *any*.

Existencionální vazbu používáme i v jiných slovesných časech: *there was/there were, there has been/there have been, there will be*.

Přítomný čas prostý: plnovýznamová slovesa – Present Simple: full verbs**Kladná věta** (3.os. j.č. –s)

I	start.	We	start.
You	start.	You	start.
He / she / it	starts.	They	start.

Záporná věta (pomocí pomocného slovesa *do – does* ve 3. os. j.č. + zápornky *not*)

I	do	not	start.	You	do	not	start.
You	do	not	start.	They	do	not	start.
He / she / it	does	not	start.	We	do	not	start.

Stažené tvary

I	don't	start.	We	don't	start.
You	don't	start.	You	don't	start.
He / she / it	doesn't	start.	They	don't	start.

Kladná otázka

Do	I	start?	Do	we	start?
Do	you	start?	Do	you	start?
Does	he/ she / it	start?	Do	they	start?

Krátká odpověď

Yes, I do.
Yes, he does.

Záporná otázka

Do	I	not	start?	Do	we	not	start?
Do	you	not	start?	Do	you	not	start?
Does	he/ she / it	not	start?	Do	they	not	start?

Stažené tvary

Don't	I	start?	Don't	we	start?
Don't	you	start?	Don't	you	start?
Doesn't	he/ she / it	start?	Don't	they	start?

Krátká odpověď

No, I don't.
No, he/she/it doesn't.
No, you/we/they don't.

Použití:

- obecná pravda: *Sun rises every day.*
- relativně dlouhodobá pravda: *I work in a bank.*
- opakovaný děj: *She swims every Sunday.*

Minulý čas prostý: plnovýznamová slovesa – Past Simple: full verbs**Kladná věta**

Slovesa dělíme na pravidelná a nepravidelná.

- pravidelná slovesa *-ed* (started, worked, listened)
- nepravidelná slovesa 2. tvar (broke, wrote, went)

Záporná věta

Zápor tvoříme u pravidelných i nepravidelných sloves pomocí záporky *not*, kterou klademe za pomocné sloveso: *did not*, stažený tvar: *didn't*:

I did not listen to you.
He didn't go there.

Otázka

Otázku tvoříme pomocí tvaru minulého času pomocného slovesa *to do*, tj. *did* – ve všech osobách stejné:

Did you start?
Did he go there?
Didn't she work?

Krátká odpověď

Yes, I did.
No, they didn't.

Přítomný čas průběhový – Present Continuous**Kladná věta**

tvar slovesa *to be* (dle osoby) + sloveso s koncovkou *-ing*

I	am	working.	We	are	working.
You	are	working.	You	are	working.
He/She/It	is	working.	They	are	working.

Záporná věta

tvar slovesa *to be* (dle osoby) + záporka *not* + sloveso s koncovkou *-ing*

I	am	working.	We	are not	working.
	not				
You	are	working.	You	are not	working.
	not				
He/She/It	is not	working.	They	are not	working.

Stažené tvary

Použití je velice časté, stahujeme tvar slovesa *to be* se záporkou *not*. Výjimkou je 1. os. jed. č., kde lze stáhnout pouze zájmeno i s tvarem slovesa *to be*.

I'm	not	working.	We	aren't	working.
You	aren't	working.	You	aren't	working.
He / she / it	isn't	working.	They	aren't	working.

Kladná otázka

tvoříme přehozením slovosledu, tj. přehozením podmětu a tvaru slovesa *to be*

Am	I	working?	Are	we	working?
Are	you	working?	Are	you	working?
Is	he/ she / it	working?	Are	they	working?

Krátká odpověď

v krátkých kladných odpovědích nelze použít stažený tvar! Např. ~~Yes, I'm.~~ ~~Yes, she's.~~

Yes, I am.

Yes you/we/they are.

Yes, he/she/it is.

Záporná otázka

Am	I not	working?	Aren't	we	working?
Aren't	you	working?	Aren't	you	working?
Isn't	he/ she / it	working?	Aren't	they	working?

Krátká odpověď

No, I'm not.

No, he/she/it isn't.

No, you/we/they aren't.

Pozn. Některá slovesa průběhový tvar nemají (např. *know, love, like, want, see, hear, be...*)!

Použití:

- teď, právě probíhající proces: *I'm sitting hear right now.*
- plán pro blízkou budoucnost. *We are playing tennis tomorrow.* – zvláště pro slovesa *to go, to come*

Minulý čas průběhový – Past Continuous

Tvoříme obdobně jako přítomný čas průběhový, avšak tvar slovesa *to be* je v minulém čase, tj. *was / were* + sloveso s koncovkou *-ing*.

Členy – Articles

NEURČITÝ ČLEN a, an

význam: nějaký (nebo jeden např. a hundred = jedno sto), pouze u počítatelných podstatných jmen v jednotném čísle

- když se počítatelné podstatné jméno vyskytuje poprvé
- ve vazbě *there is* (před počítatelnými podstatnými jmény)
- u zaměstnání a profesí (He's a teacher. She's an architect.)
- před jmennou částí přísudku
- ve významu ‚za‘ (30 dollars **a** liter = 30 dolarů za litr, twice **a** day = dvakrát za den, dvakrát denně)
- ve vazbách *s have, give a take* (have **a** wash = umýt se, give **a** lift = svézt někoho, have **a** big time = bavit se)
- ve zvolacích větách typu What a lovely day! What a pity!
- s významem jakýsi, kterýsi (v tomto případě lze i před jmény: **a** Mr Brown = nějaký pan Brown, He left on **a** Monday. = Odejel kterési pondělí.)
- pro označení zástupce druhu (**A** cat is a domestic animal. = Kočka je domácí zvíře.)
- před některými nemocemi (Have **a** cold. = Být nachlazený. Have **a** headache. = Mít bolení hlavy. Have **a** sore throat. = Mít bolení v krku.)

URČITÝ ČLEN the

- pro určitou, konkrétní věc, osobu (Can you close **the** door, please? Můžeš, prosím, zavřít dveře?)
- pro věc nebo osobu (ne jméno), o které jsme již mluvili (I have a book. **The** book is interesting. = Mám (nějakou) knihu. (Ta kniha) Je zajímavá.)
- pro osoby a předměty, které existují jen jedenkrát v daném prostoru nebo oblasti (**the** sky = nebe, **the** moon = měsíc, **the** President = prezident, **the** north = sever)
- u řadových číslovek (**the** first = první, **the** second = druhý, **the** third = třetí ...)
- u třetího stupně přídavných jmen (**the** best = nejlepší, **the** youngest = nejmladší, **the** smallest = nejmenší)
- the** only = jediný, jediná, jediné
- před podstatným jménem, které má popis nebo nějaké bližší určení v přístavku (**The** book we received. = Kniha, kterou jsme obdrželi.)
- u hudebních nástrojů (play **the** piano = hrát na klavír)
- ve vazbách (in **the** morning = ráno, dopoledne, to tell **the** truth = říci pravdu)
- u zpodstatnělých přídavných jmen (**the** rich = bohatí, **the** old = staří)
- u národností (**the** Czechs = Češi, **the** English = Angličané, **the** Americans = Američani)
- v určitém kontextu i před vlastními jmény (**the** Browns = Brownovi, rodina Brownových, **The** Mr. Brown who is an architect, not the one who is a teacher. = Ten pan Brown, který je architekt a ne ten, který je učitel.)
- místo přivlastňovacího zájmena, hlavně pokud mluvím o nějaké části svého těla – místo *my* (I have pain in my leg. – I have pain in **the** leg. = Bolí mě noha, Mám bolesti v noze. – Mluvím zcela jistě o své noze, tudíž je konkrétní.)
- u obecně známých názvů (**the** French revolution = francouzská revoluce, **the** United Nations = Organizace spojených národů, **the** police = policie, **the** weather = počasí, **the** BBC)

BEZ ČLENU

- je-li před podstatným jménem zájmeno ukazovací, tázací, neurčité, nebo přivlastňovací, nebo přivlastňovací tvar podstatného jména (this book = tato kniha, which book? = která kniha? some book = nějaká kniha, my son's book = kniha mého syna, Kate's book = Katčina kniha)
- názvy věd a jazyků (English = angličtina, Russian = ruština, lexicology = lexikologie)
- dny v týdnu, měsíce, roční období, svátky (Sunday = neděle, January = leden, winter = zima, Christmas = vánoce)
- pravidelné denní jídlo (have breakfast = snídat, mít snídani) x pokud mluvím o konkrétní snídani, potom se použije určitý člen. (The breakfast I ordered still hasn't arrived. = Snídaně, kterou jsem objednal stále nedorazila.) Totéž platí při bližším určení (It was a very nice dinner. = Byla to velmi dobrá večeře.) – konkrétní večeře např. v restauraci, popisný charakter.
- u některých nemocí (flue = chřipka, measles = spalničky, high blood pressure = vysoký krevní tlak)
- sportovní hry (play tennis = hrát tenis)
- před vlastními jmény (Kate is a teacher. John must bring it.)
- ve vazbách (at school = ve škole, at home = doma, go by bus = jet autobusem, to be in love = být zamilovaný/á, face to face ~ z očí do očí)

- i) normálně se píše bez členu : school, hospital = nemocnice, prison = vězení, university, town = město, bed = postel, church = kostel, sea = moře, work = práce (př. She is in hospital. Je v nemocnici. – protože je nemocná. x She is in the hospital = Je v nemocnici – jako zaměstnanec, návštěva je v budově nemocnice ⇒ podstatné jméno „neslouží k svému účelu“.)
- j) Mluvíme-li o věcech obecně (Milk is good for you. = Mléko je pro tebe dobré.)

Vyjádření množství – Expressing Quantity

Podstatná jména se dělí na počítatelná a nepočítatelná.

I. Počítatelná podstatná jména lze počítat, tj. užít je s číslovkou (např. two girls), se členem neurčitým, určitým i bez členu (a cat, cats, the roses). Počítatelná podstatná jména mají jednotné i množné číslo. This cup is full. These cups are empty.

II. Nepočítatelná podstatná jména netvoří množné číslo, mohou být pouze v jednotném čísle. Lze je použít pouze s určitým členem, tj. nikoliv s neurčitým členem, nemůžeme je užít rovněž s číslovkou. (nelze říci two waters, three musics, one money ...). Často stojí úplně bez členu (I like coffee. I usually walk to work. He speaks German.).

Pozn. Pokud se nepočítatelná podstatná jména vyskytují v množném čísle, potom mají jiný význam – to je ale možné pouze u některých nepočítatelných podstatných jmen: např. glass – sklo, glasses – brýle, sklenice, chocolate – čokoláda, chocolates – čokoládové bonbóny, paper – papír, papers – noviny. Lze také říci: Two beers, please. např. při objednávání v restauraci, kdy máme na mysli dvě sklenice.

Nepočítatelná podstatná jména zahrnují:

- podstatná jména látková (water, tea, beer, paper ...)
- abstraktní podstatná jména (work, time, love, music ...)
- jazyky (Czech, English, French ...)

Míra množství u nepočítatelných podstatných jmen se vyjadřuje pomocí počítatelného výrazu (např. **a piece of ...**). Jde většinou o ustálená slovní spojení.

Příklady: a slice of bread (krajíc chleba), a loaf of bread (pecen, bochník chleba), a slice of meat (plátek masa), a slice of cake (řez dortu), a bar of chocolate (tabulka čokolády, čokoládová tyčinka), a packet of biscuits (sáček sušenek), a sheet of paper (list papíru), a cube of ice (kostka ledu), a bar of soap (mýdlo), a bottle of milk (láhev mléka), a jar of jam (sklenice džemu), a box of matches (krabička zápalek), a pot of tea (konvice čaje), a sip of tea (doušek čaje), a tube of toothpaste (tuba zubní pasty), a drop of water (kapka vody), a pinch of salt (špetka soli), a wisp of smoke (obláček dýmu).

Počítatelná podstatná jména	Nepočítatelná podstatná jména
<p>SOME = nějaký, některý, několik v kladných oznamovacích větách s podstatnými jmény v množném čísle. V jednotném čísle by se užilo podstatné jméno s neurčitým členem. Používá se také ve zdvořilé otázce či žádosti. I've got a friend in London. He's got some friends there, too. Would you like some apple?</p> <p>ANY = nějaký (v otázce), žádný v otázkách a v záporných oznamovacích větách s podstatnými jmény v množném čísle. Are there any eggs? We don't need any potatoes.</p>	<p>SOME = nějaký, v češtině se často nevyjadřuje vůbec v kladných oznamovacích větách s podstatnými jmény v jednotném čísle. Používá se také ve zdvořilé otázce či žádosti. There is some milk. It'll take some time. I'd like some coffee, please.</p> <p>ANY = nějaký (v otázce), žádný v otázkách a v záporných oznamovacích větách s podstatnými jmény v jednotném čísle. Is there any butter? We haven't got any wine.</p>

<p>MANY = mnoho v otázkách a záporných oznamovacích větách How many girls were there? Are there many new shops in your city? We haven't got many apples. I haven't got many friends in New York.</p> <p>A LOT OF / LOTS OF = mnoho v kladných oznamovacích větách We've got a lot of books. There are lots of oranges.</p> <p>FEW (málo) – A FEW (trochu, několik) I know a few people in London. They can help me while I'm there. They've got few friends in London. They feel very lonely there.</p>	<p>MUCH = mnoho v otázkách a záporných oznamovacích větách How much money do you have? Have you got much work? There isn't much sugar. John doesn't have much work now.</p> <p>A LOT OF / LOTS OF = mnoho v kladných oznamovacích větách There's a lot of time. He's got lots of money.</p> <p>LITTLE (málo) – A LITTLE (trochu) I've got little time now. I will do my homework tomorrow. We've got a little time. We can do at least half of it now. He's got little money. He can't buy it. She's got a little money. She can buy something small.</p>
--	--

Slovesné vzory – Verb Patterns

Slovesné vzory označují, jak se slovesa pojí se slovesy, která po nich následují. Obecné pravidlo pro *to*, v jakém tvaru se následující sloveso vyskytuje (tj. zda v infinitivu s *to* nebo bez *to*, ve tvaru s příponou *-ing*) neexistuje. Tyto vazby je nutné se vždy učit dohromady se slovesem.

1. Sloveso + infinitiv s *to*
want, promise, decide, forget, hope, to be going
would like (= chtěl bych, něco upřednostňuji v danou chvíli)
2. Sloveso + *-ing*
enjoy, love, finish
like (= rád něco dělám)
3. Sloveso + *-ing* nebo s *to* (se stejným významem)
begin, start, continue

Budoucí čas prostý – Future: Will

Budoucí čas prostý tvoříme pomocí pomocného modálního slovesa *will* (u všech osob) a infinitivu plnovýznamového slovesa bez *to*.

Kladná věta

I	will	work.	We	will	work.
You	will	work.	You	will	work.
He / she / it	will	work.	They	will	work.

Stažené tvary

I'll	work.	We'll	work.
You'll	work.	You'll	work.
He'll / she'll / it'll	work.	They'll	work.

Záporná věta

k pomocnému modálnímu slovesu *will* připojíme záporku *not*

I	will	not	work.	You	will	not	work.
You	will	not	work.	They	will	not	work.
He / she / it	will	not	work.	We	will	not	work.

Stažené tvary

I	won't	work.	We	won't	work.
You	won't	work.	You	won't	work.
He / she / it	won't	work.	They	won't	work.

Kladná otázka

Will	I	work?	Will	we	work?
Will	you	work?	Will	you	work?
Will	he/ she / it	work?	Will	they	work?

Krátká odpověď

Yes, I will.

Yes, he will.

Záporná otázka

Will	I	not	work?	Will	we	not	work?
Will	you	not	work?	Will	you	not	work?
Will	he/ she / it	not	work?	Will	they	not	work?

Stažené tvary

Won't	I	work?	Won't	we	work?
Won't	you	work?	Won't	you	work?
Won't	he/ she / it	work?	Won't	they	work?

Krátká odpověď

No, I won't. (Dle kontextu může být považováno za nezdvořilé, proto v určitých případech např. po otázce: *Will you help me?* použijeme v odpovědi spíše opis např. *I'm afraid I can't.*)

Použití

- vyjádření k vyjádření úmyslu nebo rozhodnutí, které jsme učinili v okamžiku hovoru (tzn. neplánovali, nepřemýšleli jsme o dané činnosti předtím, delší dobu apod.)
"It's Jane's birthday tomorrow." – "Is it? I'll buy her some flowers."
"If you want, you can borrow the book." "Thank you I'll bring it back tomorrow."
- vyjádření skutečnosti v budoucnosti, kdy chceme vyjádřit, že něco se někdy v budoucnosti určitě stane
Liverpool will win the cup.
There will be a lot of people there at this time.
- vyjádření nabídky nebo zdvořilé žádosti
I'll carry your suitcase.
Will you help me, please?

Vazba *to be going to*

Vazba *to be going to* + *infinitiv plnovýznamového slovesa* se používá pro vyjádření blízké budoucnosti; pro vyjádření plánu, záměru, úmyslu. O dané činnosti jsme se tedy rozhodli ještě před okamžikem promluvy (srov. s budoucím časem prostým – Použití pod bodem 1) nebo touto vazbou

vyjadřujeme přesvědčení o tom, že se v blízké budoucnosti něco pravděpodobně stane, protože tomu něco nasvědčuje (např. nějaké vnější příznaky, něco co je pro danou situaci typické apod.).
U sloves *to go* a *to come* se tato vazba nepoužívá. Nahrazujeme ji přítomným časem průběhovým (viz dále).

Kladná věta

I	am	going	to	work.	We	are	going	to	work.
You	are	going	to	work.	You	are	going	to	work.
He / she / it	is	going	to	work.	They	are	going	to	work.

Stažené tvary

I'm	going	to	work.	We're	going	to	work.
You're	going	to	work.	You're	going	to	work.
He's / she's / it's	going	to	work.	They're	going	to	work.

Záporná věta

k tvaru slovesa *to be* připojíme zápornku *not*

I	am	not	going	to	work.	We	are	not	going	to	work.
You	are	not	going	to	work.	You	are	not	going	to	work.
He / she / it	is	not	going	to	work.	They	are	not	going	to	work.

Stažené tvary

u 1. osoby jednotného čísla stahujeme zájmeno *I* s tvarem slovesa *to be*, u ostatních osob stahujeme tvar slovesa *to be* a zápornku *not*

I'm	not	going	to	work.	We	aren't	going	to	work.
You	aren't	going	to	work.	You	aren't	going	to	work.
He / she / it	isn't	going	to	work.	They	aren't	going	to	work.

Kladná otázka

Am	I	going	to	work?	Are	we	going	to	work?
Are	you	going	to	work?	Are	you	going	to	work?
Is	he/ she / it	going	to	work?	Are	they	going	to	work?

Krátká odpověď

Yes, I am. Yes, he is. Yes, they are.

No, I'm not. No, he isn't

Použití

- plán, úmysl
I'm going to do it today.
He's going to study German.
How long are they going to stay in Prague?
Tom isn't going to help them.

Pozn. Obdobné použití (pro vyjádření plánu, úmyslu) se používá přítomný čas průběhový, zejména se slovesy *to come* a *to go*:

She's coming on Friday. I'm going home early tonight.

We are playing tennis in the evening.

- přesvědčení na základě vnějších příznaků (můžeme-li vidět nebo cítit nyní, že se něco stane)
Look at the clouds! It's going to rain.
She is going to have a baby. (= she is pregnant, you can see it)

Otázka *What ... like?*

Otázku *What (+ tvar slovesa to be)... like?* použijeme, když se ptáme na bližší popis či detaily. *Like* je v této otázce předložka nikoliv sloveso. V odpovědi předložku *like* již nepoužíváme!

What is your teacher like?	He is very clever and patient.
příp. se staženým tvarem:	
What's your teacher like?	He's very clever and patient.
What are her parents like?	They are very kind.
What were the beaches like?	OK, but some were quite dirty.

Stupňování přídavných jmen – Comparatives and Superlatives

I. Jednoslabičná a dvouslabičná přídavná jména

2. stupeň: **...-er**, 3. stupeň: **the ...-est**

small – smaller – the smallest
 quick – quicker – the quickest
 tall – taller – the tallest
 cheap – cheaper – the cheapest

U stupňování dochází k následujícím pravopisným změnám:

- koncové nevyslovované **-e** se vypouští (resp. je už v příponách **-er**, **-est**)
 nice – nicer – the nicest
 large – larger – the largest
- koncové **-y** se měkčí na **-i**, jestliže předchází souhláska
 easy – easier – the easiest
 happy – happier – the happiest
 pretty – prettier – the prettiest
- dochází ke zdvojení koncové souhlásky u krátkých přídavných jmen s jednou samohláskou a jednou souhláskou (v učebnicích a slovnících obvykle vyznačeno u prvního stupně)
 big – bigger – the biggest
 hot – hotter – the hottest
 fat – fatter – the fattest

II. Víceslabičná přídavná jména

2. stupeň: **more ...**, 3. stupeň: **the most ...**

interesting – more interesting – the most interesting
 attractive – more attractive – the most attractive
 expensive – more expensive – the most expensive
 popular – more popular – the most popular

Věty srovnávací

- srovnání u 2. stupně: pomocí **than**
 Brno is smaller than Prague.
 Football is more popular than tennis.
 lze použít *much* pro zdůraznění míry: She's much nicer than her sister.
- stejná míra: **as ... as**
 James is as tall as my brother.
 I'm as worried as you are.
- odlišná míra: **not as/so ... as**
 She isn't as slim as her mother.
 My car wasn't so expensive as yours.
- srovnání u 3. stupně – nej ze všech
 Which is the tallest building in the world?
 He's the most intelligent student in the class.

Některá přídavná jména tvoří 2. a 3. stupeň nepravidelně!

good – better – the best
 bad – worse – the worst
 far – further/farther – the furthest/farthest

Předpřítomný čas prostý – Present Perfect Simple

have / has + minulé přičestí *

- * u pravidelných sloves: ~~to~~ inf. + -ed (*finished, worked...*)
u nepravidelných sloves: třetí tvar (*gone, written, met...*)

have not / has not + minulé přičestí

I You We They	have 've have not haven't	worked in France. been to the USA.
He She It	has 's has not hasn't	

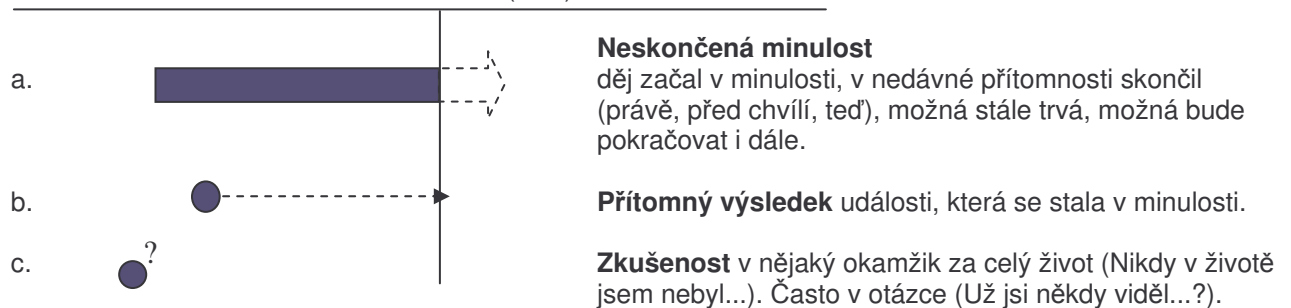
Have you / Has he / Haven't they / + minulé přičestí ?

Have Has	you he	worked in Britain? been to Spain?	Yes, I have. Yes, he has.	No, I haven't. No, he hasn't
-------------	-----------	--------------------------------------	------------------------------	---------------------------------

Použití:

Minulost

Přítomnost (*now*)

Předpřítomný vs. minulý prostý čas

<p>Vztahuje se k přítomnosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> zasahuje do přítomnosti <i>today, this week, since the beginning of term...</i> <p>SINCE od nějakého okamžiku dosud</p> <p><i>I've done a lot of work today.</i></p>	<p>Vztahuje se k minulosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> skončený časový úsek (děj) <i>yesterday, last week, from 1985 to 1991 ...</i> <p>FOR po nějakou dobu (od – do)</p> <p><i>I did a lot of work yesterday.</i></p>
--	---

<ul style="list-style-type: none"> děj může dále pokračovat <i>My sister has written many books.</i> děj před okamžikem skončil <i>just, just now</i> výsledek minulé činnosti je nyní patrný <p>Chceme sdělit něco nového, jde o novou informaci.</p> <p><i>A: Ow! I've burnt myself. →</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> vztah k přítomnosti není tak těsný <i>The Chinese invented printing.</i> používáme, pokud se ptáme na konkrétní okamžik, kdy se něco v minulosti stalo <i>(When...? What time.....?)</i> <p>Pokud o věci mluvíme dále, použijeme prostý minulý čas.</p> <p><i>B: How did you do that? A: I picked up a hot dish.</i></p>
--	--

Vyjádření povinnosti slovesem *have to*

have / has + to inf.

do / does not have + to inf.

I You We They	have to don't have to	travel a lot. get up early every day.
He She It	has to doesn't have to	

Do	you	have to work at weekends?	Yes, I do.	No, I don't.
Does	he		Yes, he does.	No, He doesn't.

Použití

Povinnost / absence povinnosti se zakládá na "vnějších" okolnostech (příkaz, zákon, nařízení, pravidla)

*My doctor says I **have to stop** smoking.*

*I **don't have to work** tomorrow. It's Sunday.*

Srov. Pokud je povinnost subjektivní (tzn. zakládá se na vlastním přesvědčení), potom použijeme pro přítomný čas *must*.

*I **must** stop smoking. I don't like it any more.*

Podmiňovací způsob – *should*

should / shouldn't + to inf.

Použití

Rada, vyjádření názoru (měl bys, neměl bys)

*I can't sleep at night. What **should I do**?
 You **should see** a doctor. You **shouldn't drink** coffee.
 I don't think people under 18 **should drive** cars.*

První podmínková věta – First Conditional

IF + přítomný čas, WILL + ~~to~~ inf.

Pokud začínáme vedlejší větou, hlavní věta musí být oddělena čárkou!

WILL + ~~to~~ inf. IF + přítomný čas

Pokud začínáme hlavní větou, vedlejší věta čárka se NEPÍŠE!

*If there **is** no snow, we **won't go** to the mountains. Pokud nebude sníh, nepojedeme na hory.
 He **will do** it if he **is** there. Udělá to, jestliže tam bude.*

Použití

První podmínkovou větou vyjadřujeme, že za splnění dané podmínky se něco v budoucnosti (pravděpodobně / určitě) stane.

Časové věty – Time Clauses

Po časových spojkách (*when, as soon as, after, before, until...*) následuje přítomný čas, i když má věta budoucí význam (obdobně jako u podmínkových vět).

WHEN: vyjádření jistoty (něco se „určitě stane až...“)
 IF: vyjádření možnosti (něco se „může stát jestli ...“)

***When I come** home tonight, I'll **have** a bath. Až přijdu domů, vykoupu se.
If there's a good programme on TV, I'll **watch** it. Jestli bude v televizi dobrý program, budu se
 dívat.
As soon as I have some news, I'll **let** you know. Jakmile se dozvím něco nového, dám ti
 vědět.
 We'll **wait** here **until** the rain **stops**. Počkáme tady, dokud nepřestane pršet.*

Used to – “Dělal jsem, míval jsem...”

used to + inf.

I, You He, She We, They	used to didn't use to	smoke.
-------------------------------	--------------------------	--------

Otázka: *What **did** you **use to** do? Co jsi dělával?*

Pozn. Tato otázka se příliš nepoužívá. Častější je použití minulého času prostého (*used to* bude tedy pouze v odpovědi).
*What **did** you **like** to eat as a child?
 I **used to** like pancakes.*

Použití:

Vazbou *used to* vyjadřujeme nějaký zvyk, opakovanou činnost nebo stav, který se odehrával v minulosti. Zdůrazňujeme jí, že nyní již tento děj netrvá.

I used to like pancakes.

*Míval jsem rád palačinky.
(Rád jsem jidával palačinky.)*

= nyní již palačinky nemám rád. Můžeme dodat:
..., but now I don't.

..., ale teď už je rád nemám.

Pro vyjádření výše uvedeného lze použít i minulý čas prostý:

They **used to be** happy together.

They **were** happy together.

Často však musíme použít nějaký další výraz (přísluvečné určení), aby bylo jasné, že šlo o opakovanou činnost.

They **used to go** to Scotland when they were younger.

They **went** to Scotland **every holiday** when they were younger.

Srov.

Pro vyjádření zvyku či opakované činnosti v přítomnosti použijeme přítomný čas prostý. *Used to* lze použít pouze pokud mluvíme o minulosti.

Tvoření otázek s tázacími zájmeny (*who, what ...*) – Question Forms

Pokud je v otázce použito tázací zájmeno *what, who*, může zastupovat podmět nebo předmět.

1) ptáme se na podmět

Who saw them?

Kdo je viděl?

What happened?

Co se stalo?

Pokud je tázací zájmeno *who* nebo *what* ve větě podmětem, potom v otázce plnovýznamové sloveso (v příslušném tvaru) následuje ihned po tomto zájmenu.

2) ptáme se na předmět

Who did you meet today?

Koho jsi dnes potkal?

What did you say?

Co jsi říkal?

Pokud je tázací zájmeno *who* nebo *what* ve větě předmětem, potom otázku tvoříme pomocí pomocného slovesa.

U sloves, která se pojí s předložkou tato předložka následuje ihned po slovese.

Who did you talk to at the party? S kým jsi na večírku mluvil?

What are you looking at?

Na co se díváš?

Tázací dovětky – Question Tags

Použití:

Běžné v hovorové angličtině, vyjadřuje zájem mluvčího na pokračování rozhovoru. Zpravidla jde o známý fakt, který má druhá osoba potvrdit. Otázka má v tomto případě klesající intonaci.

1. Je-li výchozí věta kladná, otázka je záporná.

It's cold today, isn't it?

Dnes je chladno, že?

2. Je-li výchozí věta záporná, otázka je kladná.

It can't wait, can it?

Nemůže to počkat, že ne?

3. **V otázce použijeme sloveso odpovídající výchozí větě.** Tzn. je-li ve výchozí větě plnovýznamové sloveso v přítomném čase prostém, v otázce použijeme *do* nebo *does*. Je-li ve větě plnovýznamové sloveso v minulém čase prostém, v otázce použijeme *did*. U tvarů, které tvoříme pomocí pomocných sloves, v otázce použijeme toto pomocné sloveso.

*You speak English, **don't you?***
*It doesn't look very nice, **does it?***
*She liked it, **didn't she?***
*He is cooking right now, **isn't he?***
*It wasn't so difficult, **was it?***
*We've had lovely weather, **haven't we?***

Mluvíte anglicky, že?
To nevypadá moc hezky, že?
Líbilo se jí to, že?
Ted' vaří, ne?
Nebylo to tak těžké, že ne?
Máme pěkné počasí, že?

4. **V otázce použijeme jako podmět vždy zájmeno.**

*Miss Young won't come before 8 o'clock, will **she?*** Slečna Youngová nepřijde před osmou, vidíte?
*Your **husband** works in a bank, doesn't **he?*** Tvůj manžel pracuje v bance, že?

Způsobová (modální) slovesa – Modal Verbs

Přítomný čas:

Modální (způsobová) slovesa) *can, may, must* mají ve všech osobách stejný tvar, tzn. ve 3. osobě jednotného čísla k nim nepřidáváme koncovku *-s*. V infinitivu před těmito slovesy nestojí *to*. Stojí před plnovýznamovým slovesem, po kterém následují ostatní větné členy – pozor po *can, may, must* následuje infinitiv bez *to*!

Kladná věta

I	can	work.	We	can	work.
You	can	work.	You	can	work.
He / she / it	can	work.	They	can	work.

Otázka (tvoříme přehozením slovosledu)

Can I	work?	Can we	work?
Can you	work?	Can you	work?
Can he/ she / it	work?	Can they	work?

Krátká odpověď

Yes, I can.
 No, I can't.

Zápor (tvoříme pomocí zápornky *not*., pozor na změny v pravopisu u *cannot* a významu záporných tvarů - viz níže)

CAN	MAY	MUST	MIGHT
mohu (tzn. mám možnost): I can come tomorrow.	smím, mohu (tzn. je mi dovoleno, je povoleno např. zákonem):	muset (tzn. mám povinnost, je nezbytné, je mi nařízeno):	možná budu moci, třeba, snad (tzn. možnost či pochybnost v budoucnosti):
mohu (tzn. dovedu, umím, jsem schopen): Can you speak English well?	May we come in? You may have a look at it.	You must come. I must do a lot of work. Must I come?	He might be late. otázka se tvoří opisem: Did you think he will come?

Zápor			
nemohu (tzn. nemít možnost, neumět, nebýt schopen)	nesmím (tzn. co není povoleno, pro co je nějaký zákaz, je nutné, abych něco neudělal):	nemusím (tzn. není nutné, není potřeba, nevyžaduje se):	asi ne, možná ne (tzn. možnost, pochybnost):
I cannot come tomorrow. She can't speak English well.	You must not tell anyone. We mustn't be late.	You need not come. She needn't worry.	It might not rain tomorrow.

Způsobová slovesa mají opisné tvary. Ty se používají např. pro tvoření tvarů, které slovesa *can*, *may*, *must* netvoří. Sloveso *can* má pouze tvar *could* (mohl jsem nebo v podmiňovacím významu mohl bych). Po opisných tvarech následuje infinitiv s *to*.

CAN		
Přítomný čas	I can do it. I am able to do it. (I'm able...) <i>zápor:</i> He cannot do it. (He can't...) She is not able to do it. (She isn't able ...)	Mohu to udělat. Mohu to udělat (jsem schopen). Nemůže to udělat. Nemůže to udělat (není schopna).
Minulý čas	I could do it. He could not do it. (He couldn't...) I was able to do it. He wasn't able to do it. They weren't able to do it.	Mohl jsem to udělat. Nemohl to udělat. Mohl jsem to udělat (byl jsem schopen). Nemohl to udělat (nebyl schopen). Nemohli to udělat (nebyli schopni).
Předpřítomný čas	I have been able to do it. She has been able to do it.	Mohl jsem to udělat. Mohla to udělat.
Budoucí čas	I will be able to do it. He will be able to do it.	Budu to moci udělat. Bude to moci udělat.
MAY		
Přítomný čas	I may do it. May we do it? I am allowed to do it. (I'm allowed ...) <i>zápor:</i> I am not allowed to do it. I must not do it.	Smím to udělat. / Možná, že to udělám. Smíme to udělat? Smím to udělat. (zde je opis běžnější) Nesmím to udělat. (není to dovoleno) Nesmím to udělat. (je nutné, abych to nedělal)
Minulý čas	I was allowed to do it. He wasn't allowed to do it.	Směl jsem to udělat. (bylo to dovoleno) Nesměl to udělat. (nebylo to dovoleno)
Budoucí čas	I will be allowed to do it. (I'll be allowed ...) He will not be allowed to do it. (He won't be allowed...)	Budu to smět udělat. (bude to dovoleno) Nebude to smět udělat.
MUST		
Přítomný čas	I must do it. I have to do it. <i>zápor:</i> I need not do it. (I needn't do it.) I do not have to do it. (I don't have to...)	Musím to udělat. (vnitřní rozhodnutí) Musím to udělat. (vnější příčiny, nutnost) Nemusím to udělat. Nemusím to udělat.
Minulý čas	I had to do it. I did not have to do it (I didn't have to...) I did not need to do it. (I didn't need to ...)	Musel jsem to udělat. Nemusel jsem to udělat. Nemusel jsem to udělat.

Budoucí čas	I will have to do it. He will have to do it. He won't have to do it.	Budu to muset udělat. Bude to muset udělat. Nebude to muset udělat.
-------------	--	---

Příklady

He won't be able to do any hard work.
Will you be able to come again?
My grandmother couldn't swim.
He isn't able to repair it.
Is smoking allowed here?
I mustn't smoke so much.
The children weren't allowed to watch TV.
I must go to the doctor's.
I mustn't be late.
You needn't hurry.
You don't have to see him today.
I had to ring him up.
We'll have to wait for her.

Nebude moci dělat žádnou těžkou práci.
Budeš moci zase přijít?
Moje babička neuměla plavat.
Nemůže to spravit. (není schopen)
Smí se tady kouřit?
Nesmím tolik kouřit.
Děti se nesměly dívat na televizi.
Musím jít k lékaři.
Nesmím přijít pozdě.
Nemusíš spěchat.
Nemusíte ho navštívit dnes.
Musel jsem mu zavolat.
Budeme na ni muset počkat.

Trpný rod – Passives

to be + minulé přičestí *

- * u pravidelných sloves: **to be + -ed** (*finished, worked...*)
- u nepravidelných sloves: **třetí tvar** (*gone, written, met...*)

Podle tvaru slovesa *to be* rozlišujeme trpný rod přítomný, minulý, předpřítomný, budoucí atd. Pravidla pro užívání časů jsou stejná jako u činného rodu.

Otázku tvoříme inverzí tvaru slovesa *to be* a podmětu.

Zápor tvoříme pomocí zápornky *not*, která stojí u tvaru slovesa *to be*.

<i>Paper is made from wood.</i> <i>Are cars made in your country?</i> <i>This bridge wasn't built in 1907.</i> <i>How was the window broken?</i> <i>The house hasn't been sold yet.</i> <i>Have you ever been robbed?</i> <i>Your car will be repaired soon.</i> <i>Will it be done quickly?</i>	<i>Papír se dělá ze dřeva.</i> <i>Vyrábí se ve vaší zemi auta?</i> <i>Tento most nebyl postaven v roce 1907.</i> <i>Jak bylo okno rozbito?</i> <i>Dům ještě nebyl prodán.</i> <i>Byl jsi někdy oloupen?</i> <i>Vaše auto bude opraveno brzy.</i> <i>Bude to uděláno rychle?</i>
---	--

Druhá podmínková věta (nereálná podmínka) – Second Conditional

IF + minulý čas, WOULD + to be inf.

Pokud začínáme vedlejší větou, hlavní věta musí být oddělena čárkou!

WOULD + to be inf. IF + minulý čas

Pokud začínáme hlavní větou, vedlejší věta čárka se NEPÍŠE!

*If you **studied** harder, you **wouldn't fail** the exam.*
Kdyby ses více učil, nepropadl bys u zkoušky

*We **would work** harder if they **paid** us more.*
Pracovali bychom více, kdyby nám za to více platili.

Pozn. U všech osob používáme tvar slovesa were – i tam, kde se užívá was:

*If I **were** you, I **wouldn't** marry him.*

Kdybych byla na tvém místě, nebrala bych si ho.

Použití

Druhou podmínkovou větou vyjadřujeme málo pravděpodobnou podmínku a její pravděpodobný výsledek, tzn. „co by se stalo, kdyby...“ Jde o podmínky, které v daný okamžik považujeme za nereálné:

*If she **won** million dollars, she **would buy** a big house.*

Kdyby vyhrála milion dolarů, koupila by si velký dům.

- v daný okamžik považuji výhru za nereálnou, avšak neznamená to, že by k ní nikdy v budoucnu došlo.

nebo tyto podmínky opravdu reálné nejsou:

*If I **were** younger, I **would like** to start my own business*

Kdybych byl mladší, rád bych začal podnikat.

Předpřítomný čas průběhový – Present Perfect Continuous

have / has + been* + -ing

* minulé příčestí slovesa *to be*

have not / has not + been + -ing

I You We They	have been 've been have not been haven't been	running.
He She It	has been 's been has not been hasn't been	

Have you / Has he / Haven't they / + been + -ing?

Have Has	you he	been	running?	Yes, I have. Yes, he has.	No, I haven't. No, he hasn't
---------------------------	-------------------------	-------------	-----------------	--	---

Použití:

Předpřítomný čas průběhový vyjadřuje děje nebo činnosti, které začaly v minulosti a pokračují do přítomnosti. Použijeme jej v případě, že zdůrazňujeme trvání děje vyjádřeného tímto slovesem:

*I **have been writing** the letter for three hours.*

Ten dopis píše už tři hodiny.

Srov. Pokud zdůrazňujeme výsledek, použijeme předpřítomný čas prostý, protože předpřítomný čas průběhový označuje děj, který je ukončený. V těchto větách je často uveden počet nebo množství:

*I **have written** two letters.*

Napsal jsem dva dopisy.

V některých případech však můžeme použít oba časy:

*How long **have** you **worked** there?*

*How long **have** you **been working** there?*

Předpřítomný čas průběhový upřednostňujeme u sloves, která sama o sobě označují nějaké činnosti nebo děje, které vyžadují určitou dobu trvání (play, run, wait...). U sloves, která označují spíše jednorázové děje se naopak častěji používají s předpřítomným časem prostým (start, find, stop...). Slovesa vyjadřující stav nebo vlastnictví (like, love, know, have) předpřítomný čas průběhový netvoří.

Slovosled – Word Order

Základní pořadí větných členů ve větě

- 1) Podmět : **He** is a teacher. **My sister** wrote a letter yesterday. **The car** is standing near our house. **Their neighbour's house** will be repaired this summer.
- 2) Přísudek: He **is** a teacher. My sister **wrote** a letter yesterday. The car **is standing** near our house. Their neighbour's house **will be repaired** this summer.
- 3) Předmět: My sister wrote **a letter** yesterday. This is **my pen**. She has lost **her key**.
- 4) Příslovečné určení.
 - místa: The children are **at school** now.
 - času: The children are at school **now**.

Pořadí přídavných jmen podle významu

- 1) **vlastní názor** (pretty, nice)
- 2) **velikost** (big, small)
- 3) **stáří** (young, old)
- 4) **tvar** (round = oblý)
- 5) **barva** (black = černý, red = červený, blue = modrý)
- 6) **původ** (Czech = český, English = anglický, French = francouzský)
- 7) **materiál** (paper = papírový, steel = ocelový, wooden = dřevěný)
- 8) **minulé přičestí** (handmade = ručně vyrobený, polished = leštěný)
- 9) **podstatné jméno fungující jako přídavné jméno** (summer = letní)

– PODSTATNÉ JMÉNO, KTERÉ URČUJEME –

- 10) **úcelová vedlejší věta** nebo **předložková vazba** (which I can use for my holiday = který mohu použít pro svou dovolenou, for my bedside table = pro můj noční stolek)